

Трето заседание

Четвъртък, 16 декември 1982 г.

(Открито в 15 ч.)

Председателстващ Станко Тодоров: Другарки и другари народни представители! В залата има необходимия брой народни представители и Народното събрание може да продължи своята работа.

Пристъпваме към второ разглеждане на законопроектите за единния план за социално-икономическото развитие на Народна република България през 1983 г. и за държавния бюджет на Народна република България за 1983 г.

Има думата за доклад председателят на Комисията по обществено-икономическото развитие др. Стоян Марков.

Стоян Марков:

„ПРЕДЛОЖЕНИЕ

на Комисията по обществено-икономическото развитие и на Законодателната комисия по законопроекта за единния план за социално-икономическото развитие на Народна република България през 1983 г. и по законопроекта за държавния бюджет на Народна република България за 1983 г.

По законопроекта за единния план за социално-икономическото развитие на Народна република България през 1983 г.

1. Да се заличи точка 4 на член 1, а точка 1 да добие следната редакция:

„1. Чрез ускорено внедряване на научно-техническите постижения в цялото народно стопанство да се увеличи през 1983 г. в сравнение с 1982 г.:“ — останалото, както е в текста.

Съображения. Така формулирана, точка 4 не е показател и не следва да се утвърждава от Народното събрание. Целесъобразно ще бъде проблемите за ускореното внедряване на

научно-техническите постижения да се поставят като водещо начало в развитието на икономиката и на тази основа да се постигнат предвидените показатели за растеж на националния доход, на обществената производителност на труда и на останалите показатели.

2. Към член 3 да се добави следната нова ал. 2:

„(2) Министерският съвет да включи в списъка на строящите се през 1983 г. обекти и обектите, предложени от постоянните комисии и народните представители при обсъждането на плана, които са приети за належащи от Комисията по общественое-икономическото развитие, от Законодателната комисия и от другите постоянни комисии на Народното събрание.“

3. В ал. 2, която става 3, след думите „като обърнат особено внимание на повсеместната интензификация на народното стопанство“ да се добави „чрез внедряване научно-техническите постижения и преди всичко на нови и усъвършенствувани конструкции и технологии да се осигури“.

Съображения. Комисията по общественое-икономическото развитие, Законодателната комисия и останалите постоянни комисии предлагат да бъдат включени допълнително в плана за 1983 г. някои крайно належащи обекти от местно значение. За да бъде осъществено това, се налага задължението да бъде адресирано до Министерския съвет, който да осигури тяхното включване.

4. В чл. 4 думите „да съдействуват на държавните и стопанските органи и организации за широко разгръщане на“ да се заменят с „да разгръщат“.

Съображения. Професионалните съюзи и другите обществени организации не трябва да съдействуват, а трябва да организират и разгръщат социалистическото съревнование.

По законопроекта за държавния бюджет на Народна република България за 1983 г.

Във връзка с увеличаване на капиталните вложения да се внесат съответни изменения в член 5 на Закона за държавния бюджет на Народна република България за 1983 г., като цифрите на сборните бюджети на народните съвети по окръзи се установят, както следва:

(в млн. лв.)	
Окръзи	По приходите и разходите на сума
1	2
1. Благоевград	123,9
2. Бургас	168,7

3. Варна	178,0
4. Велико Търново	127,6
5. Видин	67,5
6. Враца	95,2
7. Габрово	81,8
8. Кърджали	110,9
9. Кюстендил	78,5
10. Ловеч	77,6
11. Михайловград	80,3
12. Пазарджик	110,9
13. Перник	77,3
14. Плевен	108,6
15. Пловдив	234,9
16. Разград	80,4
17. Русе	103,9
18. Силистра	70,0
19. Сливен	101,0
20. Смолян	97,4
21. Столичен народен съвет	605,3
22. София-окръг	127,2
23. Стара Загора	144,2
24. Толбухин	102,8
25. Търговище	72,1
26. Хасково	111,8
27. Шумен	96,9
28. Ямбол	83,8

Всичко: 3518,5

Освен измененията в законопроектите комисиите предлагат осмата сесия на Осмо Народно събрание да вземе следното

РЕШЕНИЕ

Председателят на Народното събрание да изпрати на Министерския съвет предложенията на постоянните комисии и на народните представители по плана за социално-икономическото развитие през 1983 г. и по държавния бюджет на Народна република България за 1983 г., както и извлечение от стенографските протоколи на осмата сесия на Осмо Народно събрание.

Министерският съвет да има предвид направените предложения и да потърси възможности за тяхното осъществяване при разпределението и изпълнението на плана и бюджета през 1983 г.

Комисията по общественоеикономическото развитие да упражнява контрол за изпълнението на това решение.

Председател на Комисията по общественоеикономическото развитие: **Ст. Марков**

Председател на Законодателната комисия: **Я. Радев**

Председател Станко Тодоров: От името на Министерския съвет, вносител на законопроекта за единния план за социалноеикономическото развитие през 1983 г., заместник-председателят на Министерския съвет и председател на Държавния комитет за планиране др. Станиш Бонев съгласен ли е с предложенията на комисииите?

Станиш Бонев: Да.

Председател Станко Тодоров: От името на Министерския съвет, вносител на законопроекта за държавния бюджет, министърът на финансите др. Белчо Белчев съгласен ли е с предложенията на комисииите?

Белчо Белчев: Съгласен съм.

Председател Станко Тодоров: Другари, пристъпваме към гласуване. Моля народните представители, които са съгласни със законопроекта за единния план за социалноеикономическото развитие на Народна република България през 1983 г. с предложените от комисииите редакционни изменения на чл. 1 и 4 и новата алинея към чл. 3, да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът за единния план за социалноеикономическото развитие на страната през 1983 г. се приема единодушно. (*Ръкопляскания*)

(*Приложение № 1, II*)

Пристъпваме към гласуване на законопроекта за държавния бюджет.

Народните представители, които приемат законопроекта с предложените от комисииите изменения на цифрите в чл. 5, моля да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът за държавния бюджет за 1983 г. се приема единодушно. (*Ръкопляскания*)

(*Приложение № 2, II*)

Моля народните представители, които са съгласни предложението проекторешение с предложенията на постоянните комисии и на народните представители по плана и бюджета за 1983 г. да се изпрати на Министерския съвет, за да се имат предвид при предстоящата работа по конкретизиране на изпълнението им, да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Отчет на Министерския съвет и на Националния съвет на Отечествения фронт за изпълнение поръченията на избирателите през мандата 1981 — 1986 г.

(Приложение № 3)

Кратко изложение по отчета ще направи председателят на Националния съвет на Отечествения фронт др. Пенчо Кубадински, който има думата.

Пенчо Кубадински: Другарки и другари народни представители! Министерският съвет на Народна република България и Националният съвет на Отечествения фронт внасят за обсъждане в Народното събрание отчет за изпълнение поръченията на избирателите през мандата 1981—1986 г.

Отчитането на изпълнението на поръченията пред Народното събрание, което става за пръв път, и то на сесията, на която се приемат планът за социално-икономическото развитие и бюджетът за 1983 г., има голямо обществено и политическо значение. С него се прави една равностойка за резултатите от изпълнението на предложенията, които населението направи пред своите кандидати за народни избраници на изборите през 1981 г.

Отчитането на поръченията по този начин свидетелства за реалността на социалистическия демократизъм на политическата ни система, за съобразяване с волята на народа, който е пълният носител на държавната власт в нашата страна.

Дванадесетият конгрес на Българската комунистическа партия даде нови постановки и измерения за по-нататъшното развитие на социалистическата демокрация на нашето общество и постави още по-отговорни задачи за усъвършенстването на нейните форми. Насоките, които набеляза конгресът в това отношение, с пълно право могат да бъдат оценени като по-нататъшно развитие на априлската линия на партията за разгръщане на представителната и на пряката

демокрация. Той отдели особено внимание на разширяването на пряката демокрация и на масовото и непосредствено участие на народа в социалното управление.

Поръченията на избирателите — от приемането им, проучването и разработването на програми, до тяхното претворяване в дела, са ярка изява на пряката демокрация, една от основните форми за непосредствено участие на народа във формирането на социалната политика на партията и социалистическата ни държава. Те не са само искания и предложения за решаване на социални и други проблеми, но и израз на голямо политическо доверие, което избирателите гласуваха на своите кандидати за народни избраници, доверие към партията и нейната политика за социално-икономическото развитие на страната. Те са форма за непосредствени и постоянни политически връзки на населението с народните представители и народните съветници, със съответните представителни органи на държавната власт и с други държавни и обществени органи и организации.

Приемането на поръченията на избирателите и разработването на програми за тяхното изпълнение вече се утвърди като постоянна традиция на нашия социалистически демократизъм. Това е една гаранция за тяхното последователно и планомерно изпълнение през мандата на народните съвети и народните представители.

Както показват данните на представения ви отчет, ние имаме основание да докладваме пред Народното събрание и пред българските избиратели, че в духа на решенията на Дванадесетия конгрес на Българската комунистическа партия народните съвети съвместно с обществените организации и преди всичко с Отечествения фронт, с Българските професионални съюзи и Димитровския комсомол, в най-близко взаимодействие с държавните органи и ръководствата на стопанските организации проявиха и продължават да проявяват стремеж да изпълняват поръченията.

С това се допринася за решаването на важни социални, битови и културни проблеми, свързани със създаването на по-благоприятна жизнена среда и с по-пълното задоволяване потребностите на населението. Те все повече съобразяват дейността си по изпълнението на поръченията с нарасналите партийни и държавни изисквания за по-нататъшно усъвършенстване на политическата система на нашето общество, за увеличаване участието на народа и на неговите избраници в решаването и изпълнението на важни социално-икономически и културни мероприятия, за изграждане и развитие на селищните системи.

По този начин на дело се реализират указанията на др. Тодор Живков в речите му пред конгресите на Отечествения фронт, на Българските професионални съюзи и на Ди-

митровския комунистически младежки съюз за развитието на пряката демокрация и за още по-непосредствено участие на гражданите по местоживее, на младежките и трудовите колективи в осъществяването на партийната политика и в социалното управление.

Другарки и другари народни представители! На изборите на 7 юни 1981 г. за Осмо Народно събрание, за народни съвети, кметове и съветници в кметствата избирателите показаха висока политическа зрелост, проявиха голяма активност, като направиха повече от 114 900 предложения за поръчения към кандидатите за народни представители и народни съветници. Предложенията за поръчения бяха конкретни и се отнасяха главно за благоустрояването, водоснабдяването, канализацията и топлофикацията на населените места, за изграждането на детски, здравни и други социални и културни заведения, за строителство на жилища, клубни помещения и други обекти, свързани със задоволяване на жизнени потребности на населението и с развитието на селищните системи.

Масовите изказвания на предизборните събрания и направените хиляди предложения за поръчения и изразената готовност от населението за лично участие с труда си в тяхното реализиране е показател за висока политическа активност и непосредствено участие на трудовия народ в управлението на страната. Такава социална активност е възможна само в условията на зрелия социализъм.

Характерно и важно е, че поръченията послужиха като база за установяване на най-належащите и неотложни нужди, които бяха взети под внимание при съставянето на плановете за социално-икономическото развитие и насрещните планове за 1981 — 1982 г. Те бяха съобразени и с възможностите, които разкрива новият икономически механизъм за тяхното изпълнение, като по-пълно се използват местните ресурси. По този начин процесът на планирането все повече се демократизира и става дело на трудещите се. Свързването на поръченията на избирателите с планирането при условията на новия икономически подход предоставя възможност на местните органи на държавна власт и трудовите колективи да усъвършенствуват насрещните планове и чрез тях да разкриват и използват допълнителни ресурси за изпълнение на поръченията.

Приемането от народните съвети на сесии съвместно с ръководствата на обществените организации разработените програми за изпълнение на поръченията през периода 1981 — 1983 г. разшири тяхната обществена основа и създаде условия за непосредственото участие на народа не само в обсъждането на програмите, но и в реализирането им.

Както е известно, през сегашния мандат в изпълнение решенията на Дванадесетия конгрес на партията Централният комитет и Министерският съвет приеха специално постановление за ускорено социално-икономическо и културно развитие на селищните системи от четвърти и пети функционален тип, от граничните райони и от Странджанско-Сакарския край. То засяга над 140 селищни системи, които обхващат повече от 30 на сто от територията на страната.

В това постановление се съдържат правилността и мъдростта на априлската политика на нашата партия. То бе отклик на многобройните поръчения на избирателите от тези райони, на грижите, които партията и правителството полагат за равномерното социално-икономическо и културно развитие на всички райони на страната независимо от природно-географските и други различия. По своя характер и съдържание постановлението представлява едно голямо народно поръчение, чието изпълнение следва да стане всенародно дело. Има достатъчно данни, които показват, че разработените конкретни програми за отделните селищни системи и приетата от Министерския съвет целева комплексна програма се изпълняват успешно. За тяхното реализиране са осигурени от правителството необходимите средства и материални ресурси.

Сега се изисква от народните съвети и от другите държавни и стопански органи, от обществените организации да създадат добра организация, широк обществен контрол и възискателност за изпълнението на поставените задачи и приетите програми. По този начин ще се задоволят на практика допълнително много потребности на избирателите, много социални и други мероприятия.

Другарки и другари народни представители! За периода, който отчитаме — от изборите през 1981 г. до края на октомври 1982 г., са изпълнени 31 хил. поръчения от включените в мандатните програми кръгло 69 хил. Анализът на изпълнените поръчения показва, че са изградени много нови водопроводни и канализационни мрежи, асфалтирани са улици и площи, направени са хиляди линейни метри бордюри, създадени са нови тротоари. Построени са десетки нови мостове, водостоци и помпени станции. Увеличени са значително площите на парковете и градините, на тревните и цветните насаждения. Построени са нови жилища, детски, културни и здравни заведения. Открити са нови търговски обекти, ателиета за битови, здравни и други услуги.

Останалите поръчения, предвидени в програмите, ще се реализират до края на 1983 г., а поръченията, дадени на народните представители — до края на осмата петилетка.

Постигнатите успехи по изпълнение на поръченията са резултат на организаторската работа на народните съвети,

на Отечествения фронт и на другите обществени организации с активното участие и съдействие на ръководствата на държавните органи и на стопанските организации. По-големи резултати са постигнати в онези общини и изборителни райони, където населението се включи активно и даде над 2 милиона човекодни доброволен труд за изграждането на обектите.

За изпълнението на поръченията на много места проявиха инициативност и упоритост и народните представители и народните съветници, които оказваха активно съдействие на местните ръководства за преодоляване на някои трудности и своевременно изпълнение на поръченията. Затова населението от техните изборителни райони им изказва заслужена благодарност.

Постигнатите резултати се дължат и на близкото ръководство и непосредствения контрол от окръжните и общинските комитети на партията, от партийните организации.

Подобрената съвместна дейност в окръзите и общините на народните съвети и кметствата с ръководствата на стопанските организации и техните поделения, особено с аграрно-промишлените комплекси и техните клонови стопанства, също е спомогнала за осигуряване на тяхното активно участие и оказване съдействие при изпълнение на поръченията. На много места това съдействие е организирано на базата на договори между народните съвети, комитетите на Отечествения фронт и стопанските организации с двустранни взаимно задължаващи клаузи. Тази практика е много полезна и резултатна.

Другарки и другари народни представители! Постигнатите положителни резултати от изпълнението на програмата за поръченията са безспорни. Те се виждат в почти всички изборителни райони на народните представители и на хилядите народни съветници. Гражданите са доволни, че е зачетена тяхната воля, че по този начин се задоволяват разнообразните им материални, духовни и социални потребности.

Но това не ни дава основание да считаме, че всичко е направено, че изпълнението на поръченията не се съпътствува от трудности и организационни слабости. Както се вижда от отчета, по различни причини над 13 хиляди от планираните поръчения не са реализирани досега. Заедно с останалите 25 хиляди поръчения, предвидени за осъществяване през 1983 г., те ще следва да се изпълняват до края на мандата.

Това изисква да се увеличат грижите и да се обединят усилията на всички държавни, стопански и обществени органи и организации, особено на народните съвети и Отечествения фронт, за срочното и качествено изпълнение на всички

поръчения. Сега предстои приемането на планове и бюджетите на окръзите и общините за 1983 г. В тях съобразно конкретните условия и възможности трябва да се разкрият материални, финансови и други ресурси за успешното изпълнение на програмите за поръченията на избирателите.

По-широко следва да се използват средствата на местните стопански организации, на аграрно-промишлените комплекси, на кооперативните организации и техните поделения. По-умело да се оползотворяват възможностите на новия икономически подход и неговия механизъм в териториалните единици, като насрещното планиране още по-добре се свързва с програмите за поръченията. Трябва да се разшири практиката да се сключват договори между народните съвети, отечественофронтовските комитети и ръководствата на стопанските организации за още по-добра съвместна дейност в тази насока.

Да се преодолява формалното отношение към осъществяването на обществения контрол за по-рационалното и ефективно използване на доброволния труд на населението.

Не бива да се забравя, че всяко неизпълнено поръчение по субективни причини влияе на престижа и авторитета на държавните, стопанските и обществените органи и организации, а и на самите народни представители.

Наложително е всички, които имат задължение по поръченията, с най-близкото съдействие и участие на народните избраници да преустроят своята работа, да повишат чувството си за отговорност в духа на високите изисквания и критерии на Дванадесетия конгрес на партията.

Нужни са нови усилия и още по-активна работа от народните представители и народните съветници, по-близки и постоянни връзки с избирателите, с държавните и обществените органи за осигуряване изпълнението на дадените поръчения.

Системен контрол следва да упражняват и комисии на Народното събрание на работата на народните съвети и другите държавни и стопански органи в това отношение.

Другарки и другари народни представители! В края на следващата година изтича мандатът на народните съвети. Това изисква да се положат максимални усилия, за да се отчетем с достойнство пред населението по изпълнението на дадените от него поръчения. Трябва да се създаде обстановка на висока възискателност и обществена нетърпимост към онези държавни и стопански органи, които подценяват задълженията си към избирателите. Всички трябва да бъдат проникнати от високото съзнание, че даването, приемането и изпълнението на поръченията на избирателите е характерна черта и ярка проява на социалистическия демократизъм. Необходи-

димо е да се води неотстъпна борба срещу всяко нарушение и неспазване на социалистическия демократичен ред.

Само така ще оправдаем народното доверие и ще изпълним главното поръчение — с реални дела да осъществяваме големите предназначения на Българската комунистическа партия, утвърдени от Дванадесетия партиен конгрес.

Искам да изразя увереност, че всички ние — народните съвети, държавните, стопанските и обществените органи и организации, народните представители и народните съветници, трудещите се в нашата страна — ще вложим сили, способности и енергия за изпълнението на плана за социално-икономическото развитие през 1983 г. и на поръченията на избирателите. По този път ще се осигурява възходящо развитие на социалистическата ни родина и по-нататъшното добруване на нашия героичен и трудолюбив народ.

Благодаря. (*Ръкопляскания*)

Председател Станко Тодоров: Другари народни представители, преминаваме към разисквания по отчета на Министерския съвет и Националния съвет на Отечествения фронт за изпълнение на поръченията на избирателите.

От записалите се народни представители давам думата на др. Любен Стефанов.

Любен Стефанов: Другарки и другари народни представители! Обсъждането изпълнението на поръченията на избирателите на сесия на Народното събрание е висш израз на демократизма на нашата страна, своеобразна форма на равносметка пред избирателите от върховния орган на държавната власт. Затова смятам, че трябва да изразим задоволство и благодарност към правителството и Националния съвет на Отечествения фронт, които за първи път правят отчет за изпълнение на поръченията, дадени пред избирателите преди мандатата на Осмо Народно събрание.

Този отчет е напълно в духа на решенията на Дванадесетия конгрес на Българската комунистическа партия и на постановките и насоките в речите, докладите и изказванията на др. Тодор Живков, произнесени след конгреса.

Като изпълняват поръченията на избирателите, държавните органи съвместно с ръководствата на обществените организации допринасят за решаване на проблемите на градовете и селата, на окръзите и селищните системи, които най-тясно са свързани с бита на населението, със създаване на най-благоприятни условия за разгръщане на творческите инициативи на тружениците на социализма, за утвърждаване и развитие на социалистическия начин на живот.

Днешният отчет на осмата сесия на Народното събрание пред избирателите ще предизвика прилив на нови сили и

инициативи в работата за изпълнение на дадените поръчения. Няма съмнение, че държавните органи и стопанските организации и особено народните съвети съвместно с ръководствата на Отечествения фронт и другите обществени организации, след като приключи тази сесия на Народното събрание, ще предприемат допълнителни мерки за изпълнение на утвърдените програми за пълно осъществяване на поръченията.

Другарки и другари! Характерно за нашия социалистически демократизъм е хубавата традиция в предизборните кампании народната воля да се изразява в даване на предложения за поръчения на кандидатите за народни представители и народни съветници. И от мандат на мандат на Народното събрание и на съветите те все повече се увеличават по брой, а също и по значение. Това по силен начин манифестира активната жизнена позиция на нашия народ, която е в пълно съзвучие с априлските предназначения на партията.

На предизборни събрания за Народно събрание, народни съвети, кметове и съветници в кметствата избирателите, както се подчертава в отчета на Министерския съвет и Националния съвет на Отечествения фронт, направиха много по брой и значение предложения за поръчения. Съгласно Указа за поръченията на избирателите те бяха грижливо обсъдени и бяха разработени специални програми за изпълнение на поръченията, които бяха утвърдени на сесии на народните съвети. Всичко това бе посрещнато с всеобщо одобрение от избирателите.

Трябва да се подчертае, че са много полезни мерките, взети от ръководството на Осмо Народно събрание. За първи път постоянните комисии обсъдиха различните по характер поръчения, преди те да са представени на съответните министерства. Това съдействува в голяма степен за тясно обвързване дейността на комисиите и на народните представители с гласуването и изпълнението на петилетния и на ежегодните народностопански планове, както и с бюджета на републиката. Комисията по социалната политика, към която бяха отправени най-много поръчения, ги обсъди най-сериозно и задълбочено с отрасловите работни групи в министерствата и другите ведомства, в резултат на което голяма част от тях бяха отразени в плановете на стопанските организации. А ония от тях, свързани с производството на стоки за населението, транспортните услуги, медицинското обслужване на работниците и трудещите се и старите хора и пр., по същество бяха обсъдени на заседанията на комисията.

Данните в отчета и в току-що изслушания доклад на др. Пенчо Кубадински за изпълнение на поръченията будят задоволство. С удовлетворение споделям оценката за поло-

жителната организаторска и политическа работа на народните съвети съвместно с комитетите на Отечествения фронт и с участието на народните избраници за изпълнение на посочените програми и за широкото привличане на населението в тяхното осъществяване. В много общини се подеха и нови инициативи за изграждане на селата и селищните системи. Нова форма са и договорите на Отечествения фронт и обществените организации с народните съвети за изпълнение на определени поръчения. Тези нови инициативи са израз на повишената активност на населението за реализиране в живота на актуалните въпроси, които допринасят за повишаване жизненото равнище на нашия народ.

Анализът показва, че най-голям брой от изпълнените поръчения се отнасят до благоустрояването, хигиенизирането и изграждането на обекти, свързани с инфраструктурата на населените места. И това е напълно естествено, тъй като най-големи са усилията за развитие на селищните системи и на населените места за създаване в тях на по-добри условия на труд и отдых.

През следващите години ще се осъществяват и утвърдените мероприятия по 22-то постановление на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Министерския съвет в Странджанско-Сакарския район и в селищните системи от четвърти и пети функционален тип. В тях, както се подчертава в отчета, ще се реализират допълнителни социални мероприятия, които надхвърлят дадените поръчения от гражданите в предизборната кампания.

Съвсем основателно в отчета се изразява неудовлетворение от работата на някои народни съвети и особено от цифровите данни, а считам, че тук трябва да прибавим и министерствата, другите ведомства и стопански организации и не на последно място да причислим и себе си — народните представители и народните съветници. По броя на изпълнение на поръченията 11 окръга са под средното ниво на страната. Съгласно утвърдените програми за 1983 г. остават за изпълнение през следващите години около 38 000 поръчения. Това означава, че трябва да се ускори темпът, да се използват съществуващите възможности на съветите, на стопанските организации и населението. Реализирането на тази отговорна задача за мандата на народните съвети е отговорно политическо дело, в което своя принос трябва да дадем и ние, народните представители.

Другарки и другари! В Софийски окръг за първи път се изработи, утвърди се на сесия на Окръжния народен съвет и се изпълнява единна програма за реализиране на социални обекти и обекти с комунално-битово предназначение независимо от пътя за тяхното финансиране. С това се постига:

комплексно използване на финансовите, материалните и трудовите ресурси на окръжния и общинските народни съвети и тези на окръжните стопански организации и ведомства; внасяне на добър ред и контрол в хармоничното развитие на селищните системи;

оптимално задоволяване на разностранните нужди на населението и срочно и качествено изпълнение на поръченията.

За изпълнение на програмите под ръководството на Окръжния комитет на партията се проведеха:

сесия на Окръжния народен съвет съвместно с Окръжния комитет на Отечествения фронт;

сесии на общинските народни съвети съвместно с общинските комитети на Отечествения фронт и масовите организации;

обмяна на опит на добре работещите кметства с деятелите на Отечествения фронт;

делови срещи по общини с участието на народните представители, окръжните съветници и окръжните стопански организации, на които се направи отчет за изпълнение на поръченията през мандата. Подчертано активна е дейността на комитетите и организацията на Отечествения фронт.

Тези и други мерки, предприети от съветите и Отечествения фронт, създадоха благоприятна обстановка за реализиране на програмите за изпълнение на поръченията. До 30 август т. г. са изпълнени 60 на сто от поръченията, а отделни общини имат изпълнение на около 80 процента от тях. От всичко 3430 са изпълнени 2198 поръчения. Това, изразено в обеми и стойностни показатели, означава, че от началото на мандата са направени над 370 000 кв. м шосета, 870 000 кв. м асфалт, 52 000 линейни метра водопроводи, 35 000 линейни метра канализация и т. н. За това са изразходвани значителни средства и са вложени над 411 000 човекодни доброволен труд, организиран от комитетите и организацията на Отечествения фронт.

Другарки и другари народни представители! Изразявам пълно съгласие с предложените от Министерския съвет и Националния съвет на Отечествения фронт пет направления и с проекта за решение за подобряване работата и усъвършенстване организацията по изпълнение на поръченията.

Към направлението за подобряване на работата, изразено в отчета, считам за целесъобразна следната препоръка—Министерският съвет съвместно с окръжните народни съвети да положат грижи за материално-техническото обезпечаване и организационното укрепване на предприятията за благоустройство и комунално стопанство при общинските народни съвети и особено в тези от IV и V функционален тип.

По проекта за решение правя следното предложение:

Точка шеста да се разшири със следното съдържание: „Постоянните комисии на Народното събрание по характер и отрасли да обсъждат изпълнението на поръченията и обвързват своята дейност с тях.“

По този начин по същество поръченията на избирателите се поставят на специални грижи и внимание от върховния орган на власт — Народното събрание.

Поръченията на избирателите ще се открояват все по-ярко като една от основните форми за непосредствено участие на трудещите се в социалното управление, като средство за всестранно усъвършенствуване на дейността на народните съвети, на държавните и стопанските органи и организации, за повишаване качеството и ефективността на тяхната работа. Защото чрез тях избирателите определят своето отношение както към местните, така и към общодържавните проблеми на нашето обществено-икономическо развитие.

Благодаря. (*Ръкопляскания*)

Председател Станко Тодоров: Има думата народният представител др. Недялка Костова.

Недялка Костова: Уважаеми другарки и другари народни представители! С голямо внимание слушах изложението на др. Пенчо Кубадински — председател на Националния съвет на Отечествения фронт. Имах възможност да се запозная с отчета на Министерския съвет и Националния съвет на Отечествения фронт за изпълнението на поръченията на избирателите през мандата 1981—1986 г. Напълно одобрявам изводите и оценките, които са намерили място в него и които важат и за нашата работа в Старозагорски окръг.

Изпълнението на поръченията на народа е ярко тържество на социалистическата демокрация, която дава възможност от обект на социалното управление народните маси да стават все повече негов субект, като по този начин на практика се гарантира едно истинско реално народовластие.

Какво значи поръката на народа?

Това е неговата воля, неговият ум, начин на мислене, на творческо и грижовно отношение към проблемите на нашия живот. Това е искрена, сърдечна грижа, стремеж за успешното решаване на задачите в селото, квартала, града, в цялата наша страна.

В духа на разработките на Дванадесетия конгрес на Българската комунистическа партия и Деветия конгрес на Отечествения фронт, на конгресите на Българските професионални съюзи и на Димитровския комунистически младежки съюз за по-нататъшното развитие на политическата система на нашето общество и усъвършенствуването на социалистическата демокрация у нас на вниманието на Окръжния коми-

тат на Българската комунистическа партия, Окръжния народен съвет и Окръжния комитет на Отечествения фронт съвместно с другите обществени организации, както и на цялата общественост в нашия окръг винаги са стояли задачите по работата с поръченията на избирателите.

Тази дейност, систематизирала в себе си голям политически заряд, започна още по времето на предизборната кампания през 1981 г., когато под ръководството на Окръжния комитет на Българската комунистическа партия бе извършена голяма организаторска работа с цялото население в окръга. Още тогава пролича утвърдената по-късно в хода на приемането на поръченията положителна тенденция за определена насоченост в работата на народните съвети и организациите на Отечествения фронт. Тази насоченост се изрази в участието на трудещите се за възлагане на целесъобразни поръчения, изготвяне и приемане на програми на основата на направените предложения за поръчения и осигуряване на необходимата координация, взаимодействие и контрол по изпълнение програмите за поръченията. Цялостната дейност по поръченията в окръга се извърши в съответствие с Указа за поръченията на избирателите от 10. II. 1978 г. и по-специално съгласно глава втора, която урежда реда за даване и приемане на поръченията.

На организирания и проведени повече от 2600 събрания по квартали, селища и избирателни райони на народните представители и народните съветници бяха дадени 6728 предложения за поръчения, а в програмите бяха включени 2324 поръчения — 100 на народните представители, 291 на народните съветници в окръжния народен съвет и 1933 — на съветниците в общинските народни съвети.

Приетите поръчения на съвместните сесии на народните съвети и ръководствата на Отечествения фронт с участието на Българските професионални съюзи и на Димитровския комунистически младежки съюз са свързани с решаването на жизнено важни въпроси на населението от окръга — благоустрояване и хигиенизиране на населените места, търговско, медицинско, транспортно и комунално-битово обслужване на населението, топлофикация на градовете и задоволяване на порасналите духовни и културни потребности.

Основателно можем да говорим и за вече създадена традиция във взаимоотношенията на организациите на Отечествения фронт, на Българските професионални съюзи и Комсомола и предприятията, от една страна, и народните съвети, от друга, по методите и средствата за изпълнение на конкретните поръчения.

Разшири се и практиката да се включват още по-активно и по-ефективно отечественофронтовците от окръга, които

с доброволен труд на населението участвуват в изпълнението на поръченията.

При нас се утвърди като особено полезна форма сключването на договори между организациите на Отечествения фронт и кметствата и народните съвети, от друга страна.

На базата на тази практика се изпълниха много поръчения, свързани най-вече с изграждането на търговски и комунални обекти, водоснабдяване, канализация и напрана на улици.

Какво още показва тази практика със сключването на договори между комитетите на Отечествения фронт, кметствата и народните съвети?

Сключването на договора, задълженията, регламентирани в него, послужиха като един допълнителен стимул, нов повод и добра предпоставка за активизиране на дейността по изпълнение на поръченията на избирателите, изразяваща се в провеждане на срещи с народните представители и народните съветници, извършване на съвместни проверки на народните съвети и Отечествения фронт с участието на групите на народните съветници, вземане на решения за включване на населението с доброволен труд. Необходимо е обаче да отбележим, че все още не е достатъчно активна намесата на изпълнителните комитети на народните съвети в реализирането на тези договори. Има какво да се желае и в отношенията на отечественофронтовските комитети с народните съвети по конкретните задължения, касаещи изпълнението на поръченията на избирателите. Защото факт е в нашия окръг, че все още част от тъй наречените „малки“ поръчения не се изпълняват успешно и в срок.

Тези договори показаха и жизнеността на идеята за трудово и парично самооблагане за решаване на такива поръчения, които могат да се изпълняват с доброволен труд. Например в Казанлъшката селищна система се изпълниха с доброволен труд 79 поръчения на стойност 573 617 лв., предимно в по-малките селища на системата, където бяха изчерпани лимитните средства. Затова е и подчертаният интерес към възможността за паричното и трудовото участие на населението в решаването на проблемите по места, предвидена в проекта за Закон за допитването до народа, демонстриран ярко в хода на неговото обсъждане на територията на нашия окръг.

Извършената съвместна проверка на Окръжния народен съвет и Окръжния комитет на Отечествения фронт през месец септември тази година по изпълнение на поръченията показва, че от общо 2324 приети за изпълнение поръчения 1685 са включени за изпълнение през 1981 и 1982 г. До 1 октомври 1982 г. са изпълнени 978 поръчения, което предста-

влява 42 на сто от всички приети за изпълнение поръчения до края на мандата и 58 на сто от тези за 1981 и 1982 г.

Прави впечатление, че в онези селищни системи, където общинският народен съвет, кметството, Отечественият фронт и народните съветници са извършили необходимата организаторска и политическа работа, са постигнати добри резултати. Важна предпоставка за това е вниманието, което окръжният народен съвет и окръжният комитет на Отечествения фронт отделят на контрола по изпълнението на поръченията. В изпълнение на Указа за поръченията във всички селищни системи на Старозагорски окръг изпълнителните комитети на народните съвети и бюрата на Отечествения фронт на съвместни заседания обсъдиха изпълнението на програмите като цяло и на отделните по-големи обекти. Така например от 7 юни 1981 г. досега Изпълнителният комитет на Общинския народен съвет в Раднево и Бюрото на Общинския комитет на Отечествения фронт на 4 свои заседания са обсъдили изпълнението на поръченията. Проведени са редица съвместни пленум-сесии на общинските народни съвети. Окръжният народен съвет и Бюрото на Окръжния комитет на Отечествения фронт на две свои съвместни заседания разгледаха изпълнението на програмата на поръченията и набелязаха допълнителни мерки.

Повиши се контролът, който осъществяват постоянните комисии на народните съвети в окръга в хода на изпълнението на поръченията.

Откровено мога да заявя, че мнозинството от народните представители и народните съветници в нашия окръг отговорно и активно се включиха в работата по изпълнение на поставените им от избирателите поръчения. Настойчивостта в тяхната работа и тесните контакти с гражданите, които поддържат с изпълнителните комитети на народните съвети и комитетите на Отечествения фронт, дадоха добри резултати.

Несъмнено добрите резултати биха били много повече, ако във всички селищни системи се работеше с необходимата настойчивост и целеустременост. Безпокои изпълнението на поръченията на някои народни представители и окръжни съветници в окръжния народен съвет и най-вече в някои селищни системи от IV и V функционален тип.

В някои селищни системи на окръга се изоставя с изпълнението на поръченията на народните съветници, като например Казанлък, Стара Загора, Братя Даскалови, Павел баня, и др.

Основна причина за неизпълнение на поръченията е, че Окръжният народен съвет, общинските народни съвети, кметствата и ръководствата на Отечествения фронт не проявиха достатъчно настойчивост и не подходиха конкретно към тяхното изпълнение.

Като основна причина бих посочила и това, че въпреки сравнително прецизния подбор на предложенията за поръчения в програмата, приета от Окръжния народен съвет съвместно с Окръжния комитет на Отечествения фронт и другите масови организации, бяха включени и такива, които или не бяха достатъчно точно съобразени с финансовите и материалните възможности на народните съвети, или пък впоследствие се оказа, че поради определени конюнктурни съображения са лишени от необходимата им актуалност и социална значимост.

При подготовката на плановете за социално-икономическото развитие на селищните системи не се взеха пред вид всички поръчения, включени в програмите, а вниманието беше насочено главно към лимитните обекти.

През този период в окръга се извърши благоустрояване в селищните системи и строителство на обекти, особено важни за населението, но невключени в програмите за поръченията. Така например за кратък срок от време се насочиха финансови и трудови ресурси за изграждането на базата на Висш медицински институт, жп. гара в Стара Загора, разширението на стадиона в Казанлък, изграждането на младежки домове, детски градини и др., както и други културни и спортни обекти.

Част от поръченията, включени в програмите, поради промени в благоустройствените плановете на населените места и техническа невъзможност се оказаха нецелесъобразни. Такива случаи има в Чирпан, Павел баня и Казанлък. Трудностите, които срещаме в изпълнението на поръченията, са свързани с изграждането на обекти от социалната сфера в новостроящите се жилищни комплекси и квартали. Средствата за обекти от сферата на търговията и услугите, училища и други са недостатъчни. Затруднява се изграждането на инфраструктурата.

Другарки и другари народни представители! Приемам предложения проект за решение на комисията и ще гласувам за приемането му. Ще съдействувам за активното включване на цялата отечественофронтовска организация под ръководството на Окръжния комитет и на всички трудещи се за изпълнение решенията на Дванадесетия конгрес на партията.

Към поръченията на избирателите трябва да се проявява по-голяма прецизност, отговорност, пълно разбиране и необходими усилия за изпълнението им. На тези, които са гласували за нас, трябва да казваме истината за нашите възможности, за степенуване на нуждите, открито да обясняваме нещата, така както са в реалната действителност.

Под ръководството на Окръжния комитет на Българската комунистическа партия държавните, стопанските и обществените органи в окръга твърдо са решени успешно да из-

пълняват комплексната териториална програма и насрещния план за 1982 и 1983 г. и за осмата петилетка.

Постигнатите резултати в Старозагорски окръг и набелязаните мерки от държавните и обществените органи дават основание да заявим, че поръченията в окръга ще се изпълнят и че са налице необходимите предпоставки за успешното изпълнение на конгресните решения и увеличаване приноса на Старозагорски окръг в развитието на националната ни политика.

Приемам предложението за решение и ще гласувам за него. *(Ръкопляскания)*

Председател Станко Тодоров: Има думата народният представител проф. Желязко Колев.

Желязко Колев: Уважаеми другарки и другари народни представители! Отчетът на Министерския съвет и Националния съвет на Отечествения фронт, който обсъждаме на настоящата сесия на Народното събрание, отразява правдиво широката и народополезна дейност на народните съвети, държавните и стопанските органи, на Отечествения фронт и другите обществени организации, на народните представители и съветниците по изпълнение поръченията на избирателите. С разглеждането на този проблем от Народното събрание се откликва навреме на решенията на Дванадесетия партиен конгрес и указанията на др. Тодор Живков, дадени на конгресите на Отечествения фронт, на Българските професионални съюзи и на Димитровския комунистически младежки съюз, за по-нататъшно усъвършенстване на политическата система, развитие на социалистическата демокрация и въвеждане на труда в управлението, за засилване контрола на Народното събрание върху държавните органи. И всеки от нас безспорно чувства голямата си отговорност, прави лична оценка на дейността си за реализиране на програмите за поръченията, изпълнили исканията, стремежите, грижите на избирателите за преуспяване на своите окръзи, общини и кметства, за все по-пълно задоволяване растящите материални, духовни и социални потребности на населението.

Голямото значение на разглеждания проблем произтича от самата същност на поръченията. Те са не само искания на гражданите с голямо обществено значение, но и здрава политическа връзка на избирателите с народните съвети, държавните и стопанските органи в името на основните задачи и цели на социалната политика на Българската комунистическа партия.

Освен това поръченията на избирателите представляват здрави нишки, които свързват стотици и хиляди хора с партията и органите на народната власт.

Поръченията на избирателите са не само акт на доверие към априлската политическа линия, чрез тях те се учат да мислят по държавнически, да действуват по държавнически. Затова на събранията преди изборите, произведени на 7 юни 1981 г., се дадоха хиляди предложения за поръчения, които свидетелствуват за повишената социална и обществена активност, за непосредствено и пряко участие на трудещите се при формирането, а след това за осъществяването на планове за социално-икономическото развитие на окръзите и общините. По този начин, както се изтъква в отчета, който разглеждаме, и в изложението на др. Пенчо Кубадински, се създаде обстановка на повишена готовност на органите на народните съвети, опирайки се широко на обществеността, да изпълнят в срок и качествено включените в програмите поръчения.

В отчета с основание се посочват постигнатите резултати и създадената организация за осъществяване на програмите за поръченията. Отразени са комплексният подход, който е използван, и новите методи на работа от страна на Министерския съвет и Националния съвет на Отечествения фронт. С възлагане на министерствата и другите ведомства за включване чрез насрещните планове на своите стопански организации изпълнението на някои по-машабни поръчения Министерският съвет създава нова полезна практика за осъществяването им.

Все по-важно значение придобиват мерките и на Националния съвет на Отечествения фронт за използване обещанията на гражданите и договарянето с народните съвети за реализиране на някои поръчения с доброволен труд. Според мен в доклада добре са анализирани както положителните страни в работата, така и слабостите, субективните причини и трудностите. Затова ще се спра само на няколко въпроса.

Първият от тях е за начина на изпълнение на поръченията, дадени на народния представител, неговата роля за обединяване усилията на народните съветници, работещи на територията на избирателния му район. Веднага искам да посоча, че както в Указа за поръченията на избирателите, така и в практиката няма пълна яснота по този въпрос. Ние всички знаем, че на съвместни сесии на окръжните и общинските народни съвети със съответните ръководства на Отечествения фронт, на Българските професионални съюзи и на Димитровския комунистически младежки съюз бяха приети програми за изпълнение поръченията на избирателите от съответния окръг и община. Но докато в тези програми всеки народен съветник може да намери срещу името си своите поръчения, то доколкото ми е известно, малко са окръзите,

включили в същите програми поръченията и на народните представители. И това е основателно. Народните представители са извън съставите на народните съвети. В Пловдивски окръг например има две програми — едната за Окръжния народен съвет и неговите съветници за мандата 1981—1983 г., а другата — за народните представители за мандата 1981—1986 г. Това внася известна неяснота. Поради това поддържам предложението, съдържащо се в отчета, а именно — програмите на окръжните народни съвети за изпълнение на поръченията, приемани на сесии, да бъдат за срок от пет години. По този начин програмите ще се приведат в съответствие с петгодишните планове за социално-икономическото развитие на страната, с комплексните териториални програми на окръзите и с мандата на Народното събрание. Така ще се създаде по-добра връзка между програмите за изпълнение на поръченията и ежегодните планове.

Бих искал да споделя в тази насока известен опит за работата ми като народен представител с народните съветници, работещи на територията на 213-ти Хисарски изборителен район. Ние сме общо 227 души — един народен представител, 4 окръжни, 145 общински и 77 народни съветници в кметствата. За да създадем едноточност в дейността си, от няколко години народните избраници по квартали и села редовно се срещаме, анализираме успехите и трудностите по изпълнение на поръченията в присъствието на ръководителите на общинския народен съвет, на кметовете и на председателите на комитетите на Отечествения фронт. Освен това всеки месец окръжните, общинските и народните съветници в кметствата обхождат избирателите си и на срещи с участието на представители на общинския народен съвет, на кметството и на Отечествения фронт отчитат реализацията на поръченията, набелязват мерки за преодоляване на трудностите, слабостите и задръжките. При нас най-често тези срещи се съчетават и с приемането на граждани в гр. Хисаря, в неговите квартали и в селата. Изпълнението на поръченията винаги стои на вниманието на общинския народен съвет и неговия изпълнителен комитет. Ние, народните избраници, системно информираме избирателите за хода на изпълнението на поръченията, което също има значение за активното участие на населението с доброволен труд. В клубовете на обществените организации и в сградите на кметствата на табла са отразени всички поръчения с крайния срок за изпълнение и съответният отговорник. В общинския народен съвет и кметствата поръченията са картотекирани и се упражнява контрол за спазване на срока. Всичко това дава положителни резултати. Като отчитаме своя досегашен опит, сме си поставили задачата при тази организация на работата и добрата постоянна дейност на Отечествения

фронт и другите обществени организации в Хисарската селищна система в края на мандата да няма неизпълнени поръчения.

Помощта на общинския комитет на партията, на партийните органи и организации в общината играе много важна роля за точното изпълнение на поръченията.

Другарки и другари народни представители! Другият въпрос, който искам да поставя, се отнася до контрола и проверката на изпълнението като изключително важен проблем в нашата организаторска дейност, като ленински стил и методи на работа. Посочените форми в отчета са добри, но те са някак епизодични, а и някои от тях са чисто технически. Смятам, че механизмът, предвиден в Указа за поръченията на избирателите, е недостатъчно ефективен. Предвидените съвместни сесии на народните съвети за контрол и отчитане изпълнението на поръченията, съвместните заседания на изпълнителните комитети с ръководствата на Отечествения фронт, на Българските професионални съюзи и на Димитровския комунистически младежки съюз са много полезни. Но заедно с това намирам за правилно да се използват и други форми на парламентарен контрол от страна на постоянните комисии на Народното събрание.

„Малките парламенти“, както характеризира др. Тодор Живков нашите постоянни комисии, биха могли да разгърнат нашироко контролните си правомощия в това направление. Не бива да забравяме, че в духа на решенията на Дванадесетия партиен конгрес следва да преустроим докрай работата на постоянните комисии на Народното събрание, да я усъвършенствуваме, особено в областта на поръченията. В тях могат да се изслушват по-често ръководители на министерства и други ведомства специално за работата им по изпълнение поръченията на избирателите, възложени им от Министерския съвет.

Комисията за народните съвети през м. юни тази година на свое заседание обсъди работата на Окръжния народен съвет в Михайловград и на общинските народни съвети в окръга за изпълнение поръченията на избирателите и прие решение. Трябва да информирам Народното събрание, че след това заседание на комисията в окръга са взети допълнителни мерки за изпълнение на поръченията. Проведени са и сесии на общинските народни съвети, на които са отчетени поръченията. Предлагам другите постоянни комисии, ако намерят за нужно, да имат предвид този подход в своята дейност.

Мисля, че създадената практика за съвместни проверки и контрол от Министерския съвет и Националния съвет на Отечествения фронт върху работата на изпълнителните комитети на народните съвети, на кметствата и на комитетите

на Отечествения фронт за изпълнение на поръченията безспорно ще продължи, ще се разширява и усъвършенствува.

Другарки и другари! Според мен изпълнението на поръченията на избирателите е една от най-отговорните задачи на народните представители. В отчета се посочват редица положителни примери. Но заедно с това считам, че трябва реално да преценим съществуващите недостатъци в нашата работа. Въпросът за изпълнение на поръченията е пряко свързан с редовността на посещенията на народния представител в избирателния му район. Трудно може да се приеме, че народен представител, който не посещава редовно района си, който не е свързан с народните избраници и населението, ще може активно да съдействува за изпълнението на дадените му поръчения. Ето защо се налага да приемем мерки, които да повишат чувството на отговорност на народните избраници. Затова приемам напълно предложеното проекторешение. За неговото усъвършенстване предлагам към постоянните комисии да се създадат временни или постоянни групи от народни представители, които периодически да извършват проверки не само на народните съвети, но и на министерствата и другите ведомства, да обсъждат информации по изпълнение поръченията на избирателите и да предприемат необходимите мерки.

Позволявам си също така да препоръчам народните представители да използват по-активно правото си на контрол, да проявяват по-жив интерес по осъществяване на поръченията в избирателните им райони от окръжните и общинските народни съвети, от съответните стопански организации, от министерствата и другите ведомства. Ние можем и трябва да оказваме по-близка помощ на комитетите и организациите на Отечествения фронт за мобилизиране на населението, за организиране на доброволния труд на избирателите. Тази задача ще изпълняваме успешно само ако ние познаваме добре поръченията, които са ни дадени в избирателните райони. Не бива да забравяме, че зад всяко поръчение се крият потребности и интереси на трудещите се, осъществяването на които неминуемо повишава авторитета на народния избраник и укрепва доверието на хората в него и в народната власт. Няма никакво съмнение, че сегашното разглеждане на състоянието на поръченията на избирателите неминуемо ще доведе до нови, по-големи трудови успехи в изпълнение на плана за социално-икономическото развитие на страната през 1983 г. По този начин ние ще изпълним главното поръчение—дела в полза на народа, дела за изпълнение решенията на Дванадесетия конгрес на Българската комунистическа партия.

Благодаря. (Ръкопляскания)

Председател Станко Тодоров: Желает ли още някой народен представител да се изкаже по отчета? — Няма желаещи.

Тогава пристъпваме към гласуване, другари.

На вас ви е раздаден проектът за решение.

В изказванията на другарите Любен Стефанов и Желязко Колев бяха направени предложения за допълнение на точка 6-та от проекторешението и в съответствие с това предлагам, ако сте съгласни, тя да добие следната редакция: „Комисията за народните съвети и другите постоянни комисии на Народното събрание да оказват съдействие при изпълнение на това решение. За целта при необходимост те да създадат постоянни или временни групи за съдействие и контрол и периодически да обсъждат информации за работата на народните съвети, на министерствата и другите ведомства по изпълнение поръченията на избирателите“.

Моля народните представители, които приемат предложението проекторешение по отчета за изпълнение поръченията на избирателите с новата редакция на точка 6, която ви прочетох, да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

(Приложение № 3, II)

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Информация за международната дейност на Народното събрание през 1982 г.

(Приложение № 4)

Информацията ви е раздадена предварително.

Желает ли някой народен представител да вземе отношение по нея? — Няма желаещи.

Моля народните представители, които приемат информацията за международната дейност на Народното събрание през 1982 г., да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Приема се единодушно.

Преминаваме към разглеждане на последната точка от дневния ред:

Приемане план за работата на Народното събрание през 1983 г.

(Приложение № 5, I)

Проектопланът ви е раздаден. Искам да ви съобща, че председателят на Министерския съвет д-р. Гриша Филипов

помоли отчетът за работата на правителството през 1982 г. да се разгледа не на деветата сесия, през м. март, както е предложено, а на десетата сесия през юни. Мисля, че можем да се съгласим с това предложение.

В същото време др. Ярослав Радев предлага отчетът за работата на Законодателната комисия да се прехвърли на мартенската сесия.

Желае ли някой народен представител да направи предложение по проекторешението? — Няма желасци.

Моля народните представители, които приемат плана за работата на Народното събрание през 1983 г. с предложението разместване, да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Планът се приема единодушно.

(Приложение № 5, II)

Другари, дневният ред е изчерпан. Осмата сесия на Народното събрание приключва. Върховният орган на държавната власт утвърди законите за единния план за социално-икономическото развитие и за държавния бюджет на страната през 1983 г. Преди да кажем нашето властно „да“, ние, народните представители, се убедихме, че те съответствуват на интересите на народа и са в духа на решенията на Дванадесетия конгрес на Българската комунистическа партия. Тук на сесията, а преди това в Комисията по обществено-икономическото развитие и в другите постоянни комисии плодотворно и градивно се обсъдиха най-важните проблеми на развитието на страната и основните показатели на плана и бюджета. В условията на сложна и изострена обстановка в света, на енергийна криза и инфлационни процеси на Запад българската икономика и занаят ще се развива с устойчиви и добри темпове — това е главното, което ще забележат и наши, и чужди.

Планът и бюджетът чертаят пътя за възходящо развитие на България през 1983 г. За да станат те дела, ще бъде необходим труд — всеотдаен, творчески труд на милионите труженици, на целия ни народ. Ориентири в работата ни трябва да бъдат конгресните решения и указанията на др. Тодор Живков, дадени пред последния пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия за интензификацията на производството и увеличаването на производителността на труда, за икономическо разходване на суровините и материалите, за високото качество на продукцията, осигуряването на достатъчно стоки за вътрешния и международния пазар и услуги за населението.

Нека ние, народните представители, следем своите усилия с усилията на онези, които ни изпратиха тук, в тази зала.

Нека с авторитета на народни избраници се намесваме всякога, когато е нужно, за да се изпълняват планът и бюджетът, за да се преодоляват бюрократичните прегради, да се открива простор за инициатива и творчество на трудовите колективи и всеки труженник.

Българските граждани ни изпратиха в Народното събрание с хиляди поръчения, със заръката да направим необходимото да се решават въпроси, жизнени за селища и трудови колективи. И напълно естествено бе да извършим равностметка на направеното, да видим успехите, да разкрием недостатъците — а те за съжаление не са малко, — да мобилизираме възможности и воля в името на голямата социална програма — Декемврийската. С нехайството не бива да се примиряваме. Нужни са инициативност и парламентарен контрол, възискателност, за да се изпълнят програмите, приети на сесии на народните съвети и отразяващи най-неотложни социални потребности.

Направихме преглед и на международната дейност на нашия парламент с убеждението, че тя трябва да бъде още по-оживена, да бъде сериозен влог в големите и хуманни цели на външната политика на Народна република България: запазване на световния мир, предотвратяване на ядрената катастрофа, развитие на сътрудничеството с другите страни и преди всичко със Съветския съюз и социалистическите държави, неотменна подкрепа на освободилите се от империализма страни и народи.

Току-що утвърденият план за работата на Народното събрание през 1983 г. включва въпроси от главните сфери на дейността на Народното събрание — законодателната и контролната. Предстои да обсъдим законопроекти за допитването до народа, за изменения и допълнения в Гражданския процесуален и в Семейния кодекс, за кооперациите и други. В духа на партийната концепция за новия Кодекс на труда, разработена от др. Тодор Живков, предстои отговорна работа в Законодателната и в другите комисии на Народното събрание.

Ще се осъществява още по-пълно контролната функция на Народното събрание. Както вече приехме в нашия план, предвижда се да разгледаме отчет на правителството за 1982 г., да обсъдим работата на Министерството на машиностроенето и електрониката. Много контролни мерки са включени в плановете на постоянните комисии.

Другарки и другари! С оптимизма на строители на развито социалистическо общество, с неугасима вяра в правотата на политиката на Българската комунистическа партия, в съзидателната мощ на народа ни ще посрещнем 1983 г., за да я превърнем във време на възход по пътя, начертан от Дванадесетия партиен конгрес.

А на вас, драги народни представители, и на вашите семейства пожелавам много честити дни през Новата година!

Закривам осмата сесия на Народното събрание. (*Ръкопляскания*)

(Закрита в 16 ч. и 20 м.)

Председател: **Ст. Тодоров**